

Beleidsvisie externe veiligheid

De keuzes van de provincie Noord-Brabant 2008-2012

Provincie Noord-Brabant

Beleidsvisie externe veiligheid

De keuzes van de provincie Noord-Brabant 2008-2012

Provinciale Staten voor Noord-Brabant

's Hertogenbosch, juni 2008

Inhoud

1	Waarom deze beleidsvisie?	1
2	Welke ambitie heeft de provincie?	3
2.1	Rol provincie bij externe veiligheid	3
2.2	Verantwoord vervoer gevaarlijke stoffen	4
2.3	Verantwoorde ruimte voor risicovolle bedrijven	6
2.4	Samen werken aan externe veiligheid	6
3	Wat gaat de provincie hiervoor doen?	7
3.1	Verantwoord vervoer gevaarlijke stoffen	8
3.2	Verantwoorde ruimte voor risicovolle bedrijven	10
3.3	Samen werken aan externe veiligheid	11
4	Wat doet de provincie nu al aan externe veiligheid?	12
4.1	Directie Ecologie	12
4.2	Directie Economie en Mobiliteit	15
4.3	Directie Ruimtelijke Ontwikkeling en Handhaving	16
4.4	Directie Middelen	17
5	Relevante wet- en regelgeving externe veiligheid	18

1 **Waarom deze beleidsvisie?**

Het gaat goed in en met Noord-Brabant. De bedrijvigheid neemt toe, de bevolking groeit en als gevolg stijgt de vraag naar ruimte: om te wonen, te werken, te produceren en te recreëren. Om de beschikbare ruimte zo effectief mogelijk te benutten is ordening en afstemming nodig. Daarbij gaat het enerzijds om versterking van de economie en anderzijds om verbetering van de leefomgeving. Economische groei is onlosmakelijk verbonden met gebruik en vervoer van gevaarlijke stoffen. Voor de Brabantse burgers is het belangrijk de kans op en gevolgen van ongevallen met gevaarlijke stoffen te beperken. Dat is waar het bij *externe veiligheid* om draait: het beheersen van risico's op zware ongevallen met gevaarlijke stoffen die voor dodelijke slachtoffers en maatschappelijke ontwrichting kunnen zorgen.

Door de sterke ontwikkeling van wet- en regelgeving op het gebied van externe veiligheid en de gewijzigde rol van de provincie met de invoering van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening voldoet de "provinciale notitie externe veiligheid" uit 1998 niet langer. De provincie heeft zich daarom geheroriënteerd op haar rol en ambities op het gebied van externe veiligheid en hierin nadrukkelijk haar nieuwe rol in het kader van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening betrokken.

De provincie heeft een aantal wettelijke taken betreffende externe veiligheid. Deze liggen met name op het gebied van milieuvergunningverlening. Daarnaast heeft de provincie de afgelopen jaren sterk ingezet op de uitvoering van het programma Brabant Veiliger 2006-2010. Dit programma richt zich vooral op het stimuleren van de structurele, adequate uitvoering van het externe veiligheidsbeleid van gemeenten en het bevorderen van samenwerkingsprojecten tussen provincie, gemeenten, regionale milieudiensten en hulpverleningsdiensten. De provincie is hierbij gebonden aan de subsidievoorwaarden van het ministerie van VROM.

Aanvullend op dit programma Brabant Veiliger 2006-2010 is het gewenst om als provincie zelf te bepalen welke rol wij willen vervullen op het gebied van externe veiligheid, welke ambities wij daarbij hebben en wat wij daartoe zullen ondernemen.

Deze beleidsvisie is ook een nadere invulling van het Bestuursakkoord 2007-2011 en het daaruit voortvloeiende programma Schoon Brabant (programmalijn Gezond & Veilig).

De beleidsvisie gaat uit van de situatie waarin de komende wetswijzigingen op het gebied van rampenbestrijding, luchthavens en ruimtelijke ordening in werking zijn getreden. Deze beleidsvisie biedt dan ook tevens invulling aan de "Interim Structuurvisie RO Noord-Brabant" en de "paraplunota RO Noord-Brabant". In voornoemde structuurvisie is een gezonde en veilige fysieke leefomgeving als provinciaal belang gedefinieerd.

2 Welke ambitie heeft de provincie?

De realisatie van een gezonde en veilige fysieke leefomgeving staat centraal in deze visie. Vanuit externe veiligheid bezien moet voor de realisatie van een dergelijke leefomgeving, oog zijn voor het vervoer van gevaarlijke stoffen en voor risicovolle bedrijven. Het is onze ambitie om de risico's die beide voor de leefomgeving opleveren te voorkomen of te verminderen. Daarom beschouwen wij zowel een verantwoord vervoer van gevaarlijke stoffen als verantwoorde ruimte voor risicovolle bedrijven als *provinciale belangen*.

Voor alle duidelijkheid: de ambities uit het programma Brabant Veiliger 2006-2010 (vastgelegd in de vorm van meerjarenperspectieven) blijven onverkort van kracht. In tegenstelling tot de meerjarenperspectieven uit het programma Brabant Veiliger, die mede betrekking hebben op de gemeenten en de brandweer, richten de ambities zich in deze beleidsvisie uitsluitend tot de provincie zelf, hoewel het bereiken van verschillende ambities uiteraard alleen mogelijk is in samenwerking met andere partijen.

2.1 Rol provincie bij externe veiligheid

Taken van de provincie

Wat betreft de wettelijke taken en bevoegdheden van de provincie op het gebied van externe veiligheid, is er een duidelijk verschil tussen risicovolle bedrijven en vervoer van gevaarlijke stoffen. Bij risicovolle bedrijven heeft de provincie aanzienlijk meer wettelijke taken – maar minder beleidsruimte – dan bij het vervoer van gevaarlijke stoffen.

Ten aanzien van *risicovolle bedrijven* heeft de provincie een rol als vergunningverlener op grond van de wet Milieubeheer en een rol op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling. Wat betreft vergunningverlening zijn normen vastgelegd in besluiten zoals het Besluit risico's zware ongevallen 1999, het Vuurwerkbesluit en het Besluit externe veiligheid inrichtingen. Veiligheid wordt zo dicht mogelijk bij de bron gezocht. De genoemde besluiten hebben een (indirecte) ruimtelijke doorwerking vanwege de bijbehorende externe veiligheidszones. Wat betreft ruimtelijke ordening wijzigt de rol van de provincie na het van kracht worden van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening. De provincie heeft niet langer een goedkeuringsbevoegdheid voor gemeentelijke bestemmingsplannen, maar krijgt de beschikking over een aantal nieuwe pro-actieve, reactieve en ontwikkelingsgerichte instrumenten.

Met betrekking tot *vervoer van gevaarlijke stoffen* is er weinig specifieke wetgeving in relatie tot de (provinciale) overheid. De provinciale verantwoordelijkheid voor veilig vervoer van gevaarlijke stoffen vloeit vooral voort uit meer algemene verkeers- en vervoerstaken waaronder het beheer van het provinciaal wegennet. Daarnaast geldt ook ten aanzien van vervoer dat de provincie ruimtelijke instrumenten heeft ten behoeve van de veiligheid rondom transportassen. Bij het vervoer van gevaarlijke stoffen wordt, vanwege het bovenlokale karakter, door gemeenten van de provincie verwacht dat zij initieert, coördineert en partijen samenbrengt.

Taakopvatting door de provincie

De *provincie* voert haar eigen wettelijke taken op het gebied van externe veiligheid zorgvuldig uit. Denk hierbij aan bijvoorbeeld vergunningverlening, saneringen en het beheer van de Brabantse risicokaart (Risico Informatie Systeem ofwel RIS). Daarbij willen wij een voorbeeldfunctie vervullen. Voor het overige stellen wij ons ten aanzien van externe veiligheid in beginsel terughoudend op. Primair richten wij ons op de uitvoering van onze eigen wettelijke taken én de uitvoering van het programma Brabant Veiliger 2006-2010.

Complementair aan onze eigen rol opvatting gaan wij uit van een volwaardige taakuitvoering door de overheidspartners. *Gemeenten* zijn verantwoordelijk voor het op een juiste wijze verankeren van de wetgeving ten aanzien van externe veiligheid, in hun ruimtelijke plannen (dus: in juridisch bindende bestemmingen en planvoorschriften) en in hun milieuvergunningen. Met betrekking tot ruimtelijke plannen is het aan de *VROM-Inspectie* om te toetsen of gemeenten de wettelijke taken juist uitvoeren. De provincie ambieert hierbij geen aanvullende inspectietaak noch een toetsende rol naar de gemeenten toe.

Voor zover er een provinciaal belang in het geding is, zal de provincie gemeentelijke keuzes die gevolgen kunnen hebben voor de externe veiligheid, willen beïnvloeden. Het gaat hier om de provinciale belangen verantwoord vervoer van gevaarlijke stoffen en verantwoorde ruimte voor risicovolle bedrijvigheid. De provinciale sturing van ruimtelijke ontwikkelingen is gericht op samen werken. Daarbij worden bij voorkeur instrumenten ingezet die gericht zijn op pro-actief handelen, zoals overleg en bestuurlijke afspraken. Pas als pro-actief handelen niet tot de gewenste resultaten leidt én provinciale belangen in het geding zijn is het mogelijk dat wij reactief ingrijpen of ontwikkelingsgericht aan de slag gaan.

Op structuurniveau bestaan diverse redenen waarom de provincie pro-actief haar invloed wil uitoefenen op de ruimtelijke ontwikkelingen in Noord-Brabant. Uitwerking van externe veiligheidsbeleid en afstemming tussen de provinciale directies is de beste waarborg voor volwaardige aandacht voor externe veiligheid in RO-trajecten en basis voor proactieve, reactieve en ontwikkelingsgerichte inzet van de provincie. Daartoe zal de provincie aangeven wat zij verstaat onder verantwoord vervoer van gevaarlijke stoffen en verantwoorde ruimte voor risicovolle bedrijven.

2.2 Verantwoord vervoer gevaarlijke stoffen

Vervoer over weg, water, spoor en buisleidingen

Het vervoer van gevaarlijke stoffen in Brabant doorsnijdt gemeentegrenzen en is daarmee van bovengemeentelijke en bovenregionale aard. De Brabantse B5- en M7-gemeenten hebben aangegeven dat wij bij vervoer een ondersteunende, sturende en verbindende rol zouden moeten spelen. Wij willen een duurzaam evenwicht bereiken tussen de belangen van vervoer van gevaarlijke stoffen, ruimtelijk (economische) ontwikkelingen en de veiligheid van burgers in de

gehele provincie. De ambities die wij ons stellen ten aanzien van verantwoord vervoer gevaarlijke stoffen, zijn:

- a. Een duurzaam veiligheidsniveau op en langs de transportassen, dat wil zeggen: toekomstvastе oplossingen voor het gehele netwerk.
- b. Een actueel en betrouwbaar beeld van de transportstromen met gevaarlijke stoffen door Brabant.
- c. Beperking van het vervoer van gevaarlijke stoffen door bestaand stedelijk gebied en een ruimtelijke scheiding tussen transportroutes voor gevaarlijke stoffen en kwetsbare functies.
- d. Vervoer van gevaarlijke stoffen per spoor zo veel mogelijk over speciaal daarvoor geschikt gemaakte spoorinfrastructuur, op een zo groot mogelijke afstand van stedelijk gebied.
- e. Optimalisering van de hulpverlening en rampbestrijding bij het vervoer van gevaarlijke stoffen.
- f. Verkleinen van de kans op een calamiteit rond het vervoer van gevaarlijke stoffen door permanente veiligheidsverbetering.

Luchtvaart

Naar verwachting wordt de provincie door de inwerkingtreding van de Regeling burgerluchthavens en militaire luchthavens (RBML) op 1 januari 2009 bevoegd gezag voor twee burgerluchthavens: “Kempen Airport” (Cranendonck) en “Seppe Airport” (Halderberge), en voor alle overige kleine luchtvaartterreinen, zoals helikopterlandingsplaatsen, zweefvliegvelden, MLA-terreinen (Micro Light Aircraft) en modelvliegterreinen. De militaire luchthavens blijven onder het bevoegd gezag van het Ministerie van Defensie. Omdat Eindhoven Airport onderdeel uitmaakt van militair luchtvaartterrein Eindhoven, valt deze luchthaven ook buiten de decentralisatie.

De provincie krijgt nieuwe luchtvaarttaken voor de burgerluchtvaart bestaande uit het afgeven van luchtvaartbesluiten, luchthavenregelingen en eventuele ontheffingen. Regels voor geluid, externe veiligheid, luchtkwaliteit, hoogtebeperkingen maken hiervan onderdeel uit. Met haar nieuwe taken krijgt de provincie ook de bevoegdheid om te beslissen over de (risico)ruimte die wordt gegeven aan burgerluchtvaartactiviteiten (van belang in het kader van externe veiligheid).

Gezien deze wijzigingen in bevoegdheden en taken vindt in 2008 een herziening plaats van de huidige provinciale beleidsnotitie luchtvaart. In deze herziening zal tevens het aspect externe veiligheid rondom de luchthavens worden meegenomen. Een van de uitgangspunten bij het herzien van de beleidsnotitie zal een veilige leefomgeving zijn voor de burgers. Aan de andere kant moet er ruimte zijn voor economische ontwikkeling van de burgerluchthavens (passagiers-, vracht- en zakelijke vluchten) en militaire luchthavens. Bij alle militaire en burgerluchthavens in Brabant vallen de risicocontouren over meerdere gemeenten en is sprake van bovengemeentelijk belang.

De verdere uitwerking van het beleid en de ambities ten aanzien van de (burger)luchthavens vinden plaats binnen de herziening van de beleidsnotitie luchtvaart. De startnotitie luchtvaart is op 25 april 2008 besproken in de Statencommissie Economie, Mobiliteit en Grote Stedenbeleid.

2.3 Verantwoorde ruimte voor risicovolle bedrijven

Wij willen dat Brabantse burgers verkeren in een veilige leefomgeving. Een groot aantal risicovolle bedrijven in Brabant heeft een risicocontour buiten hun inrichtingsgrens en veroorzaakt daarmee een risico voor hun omgeving. In sommige gevallen worden hierbij ook gemeentegrenzen overschreden. De wens naar zuinig ruimtegebruik en betere veiligheid voor burgers vraagt er om dat dit indirect ruimtebeslag van risicobronnen wordt beperkt. Anderzijds moet er ook ruimte zijn voor economische groei van risicovolle bedrijven in Brabant.

Saneringssituaties willen wij voorkomen. Echter, in vrijwel alle bestemmingsplannen die voor 2004 zijn vastgesteld, worden kwetsbare objecten toegestaan nabij risicovolle bedrijven (latente sanering). Als deze kwetsbare objecten daadwerkelijk gebouwd worden, kunnen hierdoor wettelijke saneringssituaties ontstaan. Bovendien worden hierdoor de mogelijkheden beperkt voor bedrijfsuitbreidingen of nieuw te vestigen risicovolle bedrijven. Verantwoorde ruimte voor risicovolle bedrijven betekent dus ook het bieden van voldoende milieu- en fysieke ruimte.

Voor de behartiging van het provinciaal belang inzake risicovolle bedrijven, biedt het spoor van de ruimtelijke ordening meer mogelijkheden dan het spoor van de milieuvergunning. Via het laatste spoor heeft de provincie immers alleen wettelijke bevoegdheden ten aanzien van een beperkt aantal van de Brabantse bedrijven. Via het ruimtelijke spoor kunnen wij dit belang provinciebreed behartigen door reservering van ruimte voor nieuwe bedrijventerreinen (structuurvisies), door beïnvloeding van de inhoud van gemeentelijke bestemmingsplannen voor nieuwe en bestaande bedrijventerreinen en door provinciale inpassingsplannen.

Wij stellen de volgende ambities ten aanzien van verantwoorde ruimte voor risicovolle bedrijven:

- g. Verminderen of opheffen van gevaren van risicovolle bedrijven naar de omliggende werk- en leefomgeving (geldt uitsluitend voor risicovolle bedrijven waarvoor wij bevoegd gezag zijn in het kader van de Wet milieubeheer).
- h. Ongedaan maken van latente saneringen in overleg met gemeenten (geldt uitsluitend voor risicovolle bedrijven waarvoor wij bevoegd gezag zijn in het kader van de Wet milieubeheer).
- i. Ruimtelijk scheiden van risicovolle bedrijven en kwetsbare functies: niet alleen op nieuw te ontwikkelen bedrijventerreinen, maar juist ook op bestaande (waar mogelijk en haalbaar).

2.4 Samen werken aan externe veiligheid

Veiligheidsbeheersing is een gezamenlijke inspanning: een integrale en structurele samenwerking tussen provincie, veiligheidspartners, bedrijfsleven en andere overheden is essentieel. In het kader van het programma Brabant Veiliger 2006 - 2010 is hier al veel aandacht aan geschonken. Binnen de provinciale organisatie kan de samenwerking tussen de verschillende beleidsterreinen nog verder geoptimaliseerd worden. Daarom willen wij intern komen tot:

- j. Een heldere verantwoordelijkheidsverdeling, maximale integratie en borging van externe veiligheidstaken in interne werkprocessen.

3 Wat gaat de provincie hiervoor doen?

Om de ambities te realiseren gaan wij de hierna genoemde activiteiten en projecten uitvoeren. Deze zijn aanvullend op onze wettelijke taken en aanvullend op de vastgestelde activiteiten, projecten en (interne) acties voor het behalen van de meerjarenperspectieven uit het programma Brabant Veiliger 2006-2010. Tenzij aangegeven wordt dat sprake is van continuering van niet-wettelijke taken, betreft het acties en projecten die nog niet door de provincie uitgevoerd worden. Continuering van de uitvoering van wettelijke taken is vanzelfsprekend en wordt dan ook niet verder beschreven in dit hoofdstuk (uitvoering van wettelijke taken komt wel aan de orde in hoofdstuk 4).

Door de invoering van de nieuwe Wet op de Ruimtelijke Ordening, kan de provincie alleen invloed uitoefenen op bestemmingsplannen waar sprake is van een provinciaal belang. Deze belangen dienen vooraf geformaliseerd en bij de gemeenten bekend te zijn. In het voorgaande hoofdstuk zijn deze provinciale belangen dan ook aangegeven, namelijk:

- verantwoord vervoer van gevaarlijke stoffen (weg, water, spoor, buisleidingen en luchthavens);
- verantwoorde ruimte voor risicovolle bedrijven.

Bij de uitvoering van de hierna opgenomen projecten en activiteiten zullen deze provinciale belangen nader uitgewerkt worden in de vorm van criteria en kaartmateriaal. Het is daarbij belangrijk dat de verschillende projecten en activiteiten op een gecoördineerde wijze worden uitgevoerd, zodat zowel de uitvoering als de wijze van presentatie van de resultaten (bijvoorbeeld een geïntegreerde structuurvisie kaart EV met daarop de bestemmingsplannen waar sprake is van een provinciaal belang) op een samenhangende wijze plaatsvindt. Na instemming door Provinciale Staten met deze beleidsvisie zal per project een plan van aanpak worden opgesteld, waarin ook aandacht wordt geschonken aan de relatie met de overige projecten.

Per activiteit of project is aangegeven welke bestuurder en welke directie verantwoordelijk is voor de uitvoering. Tevens is aangegeven aan welke ambities de activiteit of het project bijdraagt. De letters [a] tot en met [j] verwijzen daarbij naar de ambities uit hoofdstuk 2.

Coördinatie van de activiteiten en projecten zal plaatsvinden via het programma Schoon Brabant (programmalijn Gezond & Veilig). Rapportage en verantwoording zullen – evenals over het programma Brabant Veiliger – dan ook in dat kader plaatsvinden als onderdeel van het Integrale Veiligheidsbeleid van de provincie.

3.1 Verantwoord vervoer gevaarlijke stoffen

	Gedeputeerde/CdK	Directie	Ambitie
Alle vervoersmodaliteiten			
– Wenselijkheid onderzoeken van een provinciaal project “invoeren Basisnetten”, inclusief ruimtelijke doorwerking.	C. Steffens en P. Rüpp CdK	E&M en ROH	[c]
– Provincie faciliteert initiatieven ter verbetering van de samenwerking tussen regionale brandweren en bedrijfsbrandweren m.b.t. bestrijding van calamiteiten met gevaarlijke stoffen.		KAB	[e]
– Implementatie en borging in werkprocessen dat RO-ontwikkelingen langs transportassen worden bijgehouden. Bij (dreigende) knelpunten kan de provincie desgevraagd of op eigen initiatief een coördinerende rol vervullen bij het vinden van oplossingen. Uitgangspunt blijft dat de verantwoordelijkheid blijft bij de bevoegde overheid.	C. Steffens en P. Rüpp	E&M en ROH	[f en j]
Spoor			
– Provincie neemt het voortouw en ijvert met de partners van de Taskforce Brabantroute voor verbeteringsmaatregelen spoor, spoedige benutting Betuweroute, routing goederenvervoer, landelijke aandacht voor veiligheidssituatie Roosendaal en verplaatsing van LPG-vervoer van spoor naar water (continuering niet-wettelijke activiteit, deels uitgevoerd in Brabant Veiliger).	C. Steffens	E&M	[a]
– Provincie participeert rechtstreeks in de stuur-, project- en werkgroepen van het landelijke project Basisnet ter behartiging van de Brabantse belangen en ter bevordering van bronaanpak vervoer gevaarlijke stoffen (continuering niet-wettelijke activiteit, deels uitgevoerd in Brabant Veiliger).	C. Steffens	E&M	[a]
– Provincie zet het concept van de Goederenruit Zuid-Nederland op de (inter)nationale agenda. Goederenruit Zuid-Nederland is een dedicated goederenspoorinfrastructuur langs de randen van Brabant via Betuweroute, zuidtak, de IJzeren Rijn en de RoBel goederenspoorlijn. GS voert lobby om de RoBel in 2010 als studieproject in MIRT te krijgen en overlegt met o.a. Vlaanderen en Duitsland.	C. Steffens	E&M	[d]
– Provinciaal project “verbeteren afstemming spoorinfrabeheerders en hulpverleningsdiensten”.	CdK	KAB	[e]

	Gedeputeerde/CdK	Directie	Ambitie
– Nagaan of bestemmingsplannen binnen het invloedsgebied van spoorlijnen voldoen aan het provinciaal belang inzake verantwoord vervoer gevaarlijke stoffen. Daartoe zullen onder andere criteria en een structuurvisie-kaart externe veiligheid worden opgesteld met daarop spoorvervoer waar een provinciaal belang aanwezig is. Deze kaart wordt geïntegreerd met de kaart voor bedrijventerreinen voor risicovolle bedrijven.	P. Rüpp	ROH	[a]
Weg			
– Provinciaal project “inventarisatie nieuwe technologieën voor een veiliger vervoer gevaarlijke stoffen”.	C. Steffens	E&M	[a en f]
– Implementatie en borging in werkprocessen van het belang van vervoer gevaarlijke stoffen bij aanleg/reconstructie, beheer en onderhoud van provinciale wegen en omleidingsroutes voor wegwerkzaamheden, evenementen en incidenten.	C. Steffens	E&M	[a, c en j]
– Provinciaal project “monitoren wegvervoer gevaarlijke stoffen op provinciale wegen”, inclusief invoeren resultaten in risicokaart. Dit is mogelijk een opstap naar onderzoek van nut en noodzaak van een provinciaal basisnet.	C. Steffens	E&M	[b]
– Provinciaal project “verbeteren afstemming provinciaal wegbeheerder en hulpverleningsdiensten”.	C. Steffens	E&M	[e]
Water			
– Voorlichtingsdag(en) op locatie voor gemeenten, provincies en schippers over veiligheidssituatie op het Schelde-Rijnkanaal met aandacht voor het medio 2008 te sluiten convenant ter verbetering van de veiligheid op dit kanaal. Monitoring van (de resultaten van) dit convenant kan op termijn aanleiding zijn om een dergelijk convenant ook voor ander Brabantse vaarwegen op te stellen.	CdK	KAB	[a]
Buisleidingen			
– Provinciaal project “nut en noodzaak buisleidingen”: onderzoek naar nut en noodzaak van gebruik en aanleg van buisleidingen voor vervoer gevaarlijke stoffen en indien nodig, reserveren van ruimte. In het streekplan zijn indicatief enkele reserveringen op kaart gezet. Uit oogpunt van veiligheid echter, is het wenselijk om buisleidingen niet door maar langs bevolkte gebieden te laten lopen. Overwogen kan worden om bijvoorbeeld ruimte langs transportassen voor leidingen / leidingstraten te reserveren.	C. Steffens en P. Rüpp	E&M en ROH	[c en f]

3.2 Verantwoorde ruimte voor risicovolle bedrijven

	Gedeputeerde/CdK	Directie	Ambitie
– Provinciaal project “gewichtige redenen plaatsgebonden risico”: formuleren van wat wij gewichtige redenen vinden om bij de beoordeling van het plaatsgebonden risico af te wijken van de richtwaarde.	O. Hoes	ECL	[g]
– Provinciaal project “procedure en kader verantwoording groepsrisico”.	O. Hoes	ECL	[g]
– Provinciaal project “stimuleren inherente veiligheid”: haalbaarheidsstudie, inbedden bij werkprocessen vergunningverlening en pilots (aanvullend op het programma Brabant Veiliger).	O. Hoes	ECL	[g, h en j]
– Stimuleren risicovolle niet-BRZO bedrijven om op vrijwillige basis een veiligheids-managementsysteem op te zetten via overlegstructuren vergunningverlening.	O. Hoes	ECL	[g]
– Inbedden externe veiligheid in het handhavingsbeleid.	C. Steffens	ROH	[g en j]
– Provinciaal project “latente saneringssituaties”: onderzoeken of bestemmingsplannen nabij risicovolle bedrijven waarvoor de provincie bevoegd gezag Wm is, kwetsbare objecten toelaten en zo ja, bestemmingsplannen laten aanpassen via overleg of aanwijzing en lobby bij VROM voor reparatie wetgeving (continuering niet-wettelijke taak).	O. Hoes en P. Rüpp	ECL en ROH	[h]
– Provinciaal project “ruimte voor risicovolle bedrijven”: onderzoeken hoeveel en welke bedrijventerreinen geschikt zijn voor de opvang en uitbreiding van risicovolle bedrijven binnen Brabant. Dit zal in samenwerking met gemeenten worden uitgevoerd. Hieronder valt ook het nagaan of bestemmingsplannen binnen het invloedsgebied van de geselecteerde bedrijventerreinen voldoen aan het provinciaal belang inzake verantwoorde ruimte voor risicovolle bedrijven. Daartoe zullen onder andere criteria en een structuurvisie-kaart externe veiligheid opgesteld worden met daarop bedrijventerrein voor risicovolle bedrijven waar een provinciaal belang aanwezig is. Deze kaart wordt geïntegreerd met de kaart voor spoorvervoer.	P. Rüpp	ROH	[i en j]

3.3 Samen werken aan externe veiligheid

	Gedeputeerde/CdK	Directie	Ambitie
– Continueren van het driemaandelijks Beleidsoverleg Veiligheid.	CdK, O. Hoes, C. Steffens en B. van Haaften	MID	[j]
– Continueren maandelijks overleg kernteam fysieke veiligheid, met vertegenwoordigers uit alle directies.	O. Hoes	ECL	[j]
– Implementeren en borgen samenwerking tussen directies door taakverdeling en werkafspraken vast te leggen in een notitie, vast te stellen door het platform bedrijfsvoering (gestart).	O. Hoes	ECL	[j]
– Iedere directie borgt externe veiligheid in de eigen werkprocessen (gestart).	O. Hoes, C. Steffens en P. Rüpp	ECL, E&M en ROH	[j]

4 Wat doet de provincie nu al aan externe veiligheid?

4.1 Directie Ecologie

4.1.1 programma Brabant Veiliger

Het Programma Brabant Veiliger 2006-2010 is een uitvoeringsprogramma als bedoeld in de “Subsidieregeling programmafinanciering EV-beleid voor andere overheden 2006-2010”.

Doelstelling van deze subsidieregeling is het stimuleren van de structurele, adequate uitvoering van het externe veiligheidsbeleid en het daartoe bevorderen van de samenwerking tussen gemeenten, Provincies en regionale samenwerkingsverbanden. Uiteindelijk doel van het programma is uiteraard een Veiliger Brabant!

Het ministerie van VROM heeft de subsidieaanvraag op 7 maart 2006 goedgekeurd en voor de uitvoering van de in het programma Brabant Veiliger opgenomen projecten en activiteiten een subsidie toegekend van € 3.476.000 per jaar, dat wil zeggen: € 17.380.000 voor de gehele periode 2006-2010. In het programma Brabant Veiliger zijn voor de negen onderscheiden menu-onderdelen het strategisch doel en de meerjarenperspectieven beschreven. Deze meerjarenperspectieven geven de ambitie weer van de deelnemende organisaties (provincie, gemeenten en brandweer). Het merendeel van de meerjarenperspectieven betreft het voldoen aan wet- en regelgeving en een aantal achten wij noodzakelijk voor het adequaat uitvoeren van externe veiligheidstaken. Eén van die menu-onderdelen is de beleidsvisie externe veiligheid. De twee meerjarenperspectieven uit het programma Brabant Veiliger voor dit menuonderdeel luiden:

- Vóór 1 januari 2009 is door de provincie in overleg met gemeenten de samenhang en afbakening tussen gemeentelijke en provinciale beleidsvisie duidelijk gemaakt. De rollen zijn helder voor provincie én gemeenten.
- Vóór 1 januari 2009 heeft elke gemeente en de provincie een beleidsvisie externe veiligheid vastgesteld (al dan niet als onderdeel van een ander plan).

Het programma loopt door tot eind 2010. Momenteel vindt een onderzoek plaats naar de financiering na 2010. Zoals het er nu naar uitziet, zal de subsidie na 2010 voor 100% in het provinciefonds worden gestort. Wanneer de subsidie echter verdeeld wordt over provinciefonds, gemeentefonds en brandweer, is het de vraag of er een provinciaal programmabureau moet blijven bestaan. Afhankelijk van de voor de provincie beschikbare middelen zullen we moeten overwegen of en hoeveel we de gemeenten nog willen blijven faciliteren bij de uitvoering van hun externe veiligheidstaken. Maar ook indien de subsidie voor 100% in het provinciefonds zal worden gestort, moeten wij ons gaan bezinnen over de rol van de provincie na 2010. In dat geval zal een soort van programmabureau moeten blijven bestaan, maar of de werkwijze hetzelfde moet blijven wordt nog gezien.

4.1.2 implementatie verdrag van Helsinki

Het Verdrag inzake de grensoverschrijdende gevolgen van industriële ongevallen (Verdrag van Helsinki) is voor Nederland op 4 februari 2007 in werking getreden. In dit VN-Verdrag zijn procedures vastgelegd op het gebied van de internationale samenwerking, de preventie van en de voorbereiding op een zwaar ongeval dat landsgrens-overschrijdende gevolgen kan hebben.

Het Verdrag van Helsinki is van toepassing op de zwaarste categorie van risicobedrijven. Voor naar schatting 10 van deze bedrijven is de provincie Noord-Brabant het bevoegde gezag in het

kader van de Wet milieubeheer. In Vlaanderen aan de landsgrens met de provincie Noord-Brabant zijn naar schatting 50 van deze bedrijven gelegen.

Ten behoeve van de implementatie van het Verdrag van Helsinki binnen de provincie Noord-Brabant is een plan van aanpak opgesteld. De doorlooptijd van het plan is van mei 2008 tot en met december 2008. Het plan voorziet in de identificatie van de Helsinki-bedrijven, het maken van afspraken met de partneroverheden, het opnemen van de Helsinki-taken in het kwaliteitszorgsysteem milieuvergunningen, het borgen van de procedure om een zwaar ongeval te kunnen melden en het verstrekken van informatie over Vlaamse Helsinki-bedrijven.

Op dit moment zijn er geen redenen om het Verdrag breder uit te voeren dan alleen de wettelijke taken en (dus ook) alleen in die situaties waarvoor de provincie zelf het bevoegde gezag is. In het plan van aanpak is daar rekening mee gehouden.

4.1.3 monitoring

Op dit moment lopen er verschillende monitoringsactiviteiten op het gebied van externe veiligheid, zowel binnen de provincie (o.a. in het kader van het programma Brabant Veiliger) als landelijk (IPO, PRISMA e.a.). Samenhang en overzicht ontbreekt op dit moment nog. In 2008 zal zorggedragen worden voor een samenhangende aanpak van de monitoring van externe veiligheid binnen de provincie, die de komende jaren uitgevoerd zal blijven worden. Ook zullen gegevens over de prestaties van de provincie aangeleverd worden voor het project Monitoring van het programma Brabant Veiliger. Dan zal duidelijk worden of de provincie voldoet aan de maatlat Externe Veiligheid (zie hoofdstuk 5, onder project Andere Overheid) en zal een overzicht beschikbaar komen van de situatie in Brabant.

4.1.4 uitwisselingsproject Vlaanderen

Om de samenwerking tussen de provincie Noord-Brabant en Vlaanderen te intensiveren, is op 1 januari jl. voor een periode van 5 maanden een kennisuitwisselingsproject gestart tussen het cluster externe veiligheid/bureau milieubeheer van de provincie Noord-Brabant en de Dienst Veiligheidsrapportering van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie te Brussel. Inzet voor de uitwisseling is dat op het gebied van de externe veiligheid bij “elkaar in de keuken” wordt gekeken. Hierdoor wordt een ambtelijk netwerk opgebouwd om kennis uit te wisselen en zullen aanbevelingen worden geformuleerd voor verdere samenwerking op het gebied van grensoverschrijdende risico's.

De voordelen van verdere samenwerking tussen de provincie Noord-Brabant en het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie te Brussel zijn schaalvergroting op kennisgebied, het meer zichtbaar worden binnen Europa als (samenwerkende) regio, verbondenheid tussen de organisaties en het delen van de kosten en personele capaciteit voor gezamenlijke projecten.

4.1.5 risico-informatiesysteem (RIS)

De provincie heeft als wettelijke taak het produceren en beheren van het Risico Informatie Systeem (RIS), dat op het internet als Brabantse risicokaart is te raadplegen. De risicokaart is een hulpmiddel/beleidsinstrument bij het uitvoeren van diverse wettelijke taken op het gebied van veiligheid en het is een middel om burgers te informeren over de risico's in hun woon- en

leefomgeving. Het rijk, de provincie en gemeenten zijn verantwoordelijk voor het vullen van de risicokaart met betrouwbare (actuele, juiste en volledige) gegevens. Momenteel is de Brabantse risicokaart die beschikbaar is voor het publiek voor 50% gevuld¹. Op dit moment wordt door de provincie en de gemeenten hard gewerkt aan een volledige vulling.

Het inrichten van de beheerorganisatie RIS is in grote mate afhankelijk van het algemene applicatiebeheer binnen de provincie Noord-Brabant. Momenteel wordt gewerkt aan het professionaliseren van het algemene applicatiebeheer. De RIS-specifieke beheertaken worden stapsgewijs uitgewerkt en dienen mede als input voor het opzetten van algemeen applicatiebeheer binnen de provincie.

Professionele gebruikers én burgers worden aangemoedigd om de risicokaart te gebruiken. De wensen van burgers en professionele gebruikers en de hieruit voortvloeiende (nieuwe) functionele eisen worden op landelijk niveau doorgevoerd op de risicokaarten. De gegevens van de risicokaart komen tevens beschikbaar voor professionele gebruikers via webservices (extern) en provinciale databases (intern).

Bij het beschikbaar stellen van de gegevens worden de wettelijke bepalingen in acht genomen. In het Registratiebesluit is opgenomen dat ter voorkoming van sabotage het uitgangspunt is om de ligging van gevaarlijke stoffen binnen de inrichting niet openbaar te maken. In de regeling provinciale risicokaart is bepaald dat de publieke risicokaart geen effectafstanden vermeld. Daarom worden op de publieke risicokaart de locaties van de installaties en de effectafstanden niet weergegeven. Op de kaart voor professionele gebruikers zijn deze gegevens wel beschikbaar.

4.1.6 saneringen externe veiligheid

Op grond van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) is de provincie verplicht tot het opstellen van een saneringsprogramma externe veiligheid voor de Bevi-bedrijven waarvoor de provincie het bevoegd gezag is. De saneringsverplichting uit het Bevi treedt gefaseerd in werking. Daarom wordt het saneringsprogramma in tranches opgesteld. De eerste tranche (Brzo-inrichtingen) is in december 2007 door Gedeputeerde Staten vastgesteld. De tweede tranche (ammoniakoelinstallaties) wordt in mei aan Gedeputeerde Staten voorgelegd voor vaststelling. Tranche 3 (opslag van gevaarlijke stoffen in emballage) en tranche 4 (overige risicovolle bedrijven) volgen later.

4.1.7 beïnvloeding en implementatie wet- en regelgeving

Vanuit de directie Ecologie wordt de nationale en Europese wet- en regelgeving op het gebied van externe veiligheid bijgehouden en waar mogelijk en wenselijk, invloed uitgeoefend op de totstandkoming van deze wet- en regelgeving, bijvoorbeeld door het deelnemen aan landelijke werkgroepen. Een overzicht van de bestaande regelgeving is opgenomen in hoofdstuk 5. Voor zowel beïnvloeding als implementatie van regelgeving op het gebied van externe veiligheid, wordt in 2008 deelgenomen aan onder andere de IPO-werkgroep externe veiligheid, de werkgroep PGS (Publicatiereeks gevaarlijke stoffen) en de werkgroep BEVI/REVI (Besluit en Regeling externe veiligheid inrichtingen).

¹ De invoer van gegevens voor de risicokaart is als gevolg van veranderde wetgeving ingrijpend aangepast. Hierdoor moeten extra gegevens worden verwerkt en oude gegevens opnieuw worden ingevoerd. Vandaar dat het percentage geregistreerde gegevens op de publieke risicokaart lager is dan eind 2007. Toen was de risicokaart voor 80% gevuld.

4.1.8 inbreng externe veiligheid binnen provinciale besluitvorming

Bij vergunningverlening op grond van de Wet milieubeheer wordt externe veiligheid als één van de beoordelingscriteria meegenomen. Dit houdt in dat bij de beoordeling van een vergunning o.a. rekening wordt gehouden met het Besluit externe veiligheid inrichtingen, de Regeling externe veiligheid inrichtingen, het Besluit risico's zware ongevallen, het Vuurwerkbesluit, de Regeling beoordeling afstanden natuurgebieden en de circulaire opslag ontplofbare stoffen. Dit is ook geborgd in de werkprocessen van de vergunningverlenende bureaus. Door Noord-Brabant (als projectleider van een tweetal IPO-projecten) zijn zowel de handreiking Externe Veiligheid in de Wm-vergunning als standaardvoorschriften op het gebied van externe veiligheid ontwikkeld. Zowel de handreiking als de standaardvoorschriften worden landelijk gebruikt.

Daarnaast levert de directie Ecologie technisch-inhoudelijke kennis op het gebied van externe veiligheid aan andere directies, onder andere bij de toetsing van bestemmingsplannen en bij vervoer gevaarlijke stoffen, zodat ook bij andere provinciale besluitvorming het aspect externe veiligheid meegenomen wordt. Hierbij worden o.a. betrokken de Circulaire risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen, de Circulaire zonering langs hogedruk aardgastransportleidingen en de Circulaire transportleidingen voor brandbare vloeistoffen van de K1-, K2 en K3-categorie.

4.2 Directie Economie en Mobiliteit

De rol van directie E&M ten aanzien van vervoer gevaarlijke stoffen is tweeledig. De provincie (lees: E&M) is beleidsmaker op het gebied van verkeer en vervoer (PVVP) en dat omvat ook goederenvervoer met gevaarlijke stoffen. Daarnaast is de provincie beheerder van het provinciale wegennet.

Beleidsmatig is de directie E&M direct en actief betrokken bij de ontwikkeling van het externe veiligheidsbeleid van de rijksoverheid. Voorbeelden hiervan zijn de deelname aan de Ketenstudies voor Chloor, Ammoniak en LPG, het opstellen van de landelijke Beleidsnota Vervoer Gevaarlijke Stoffen en deelname in het project Basisnetten voor spoor, weg en water.

De directie E&M onderzoekt ook de mogelijkheden van een verplaatsing van het transport van weg en spoor naar water en/of buisleidingen. Een dergelijke "modal shift" leidt tot flinke risicoreducties op het spoor, met name op de Brabantroute en de Drechtsteden. Een studie uitgevoerd in opdracht van het Rijk heeft recent aangetoond dat LPG vervoer over water vanuit marktoptiek niet haalbaar is. Uit de studie blijkt dat de opening van de Betuweroute en maatregelen op het spoor (bijvoorbeeld bloktreinen) ook een positief effect hebben op het oplossen van voornoemde knelpunten.

Sinds 2003 voert de directie E&M regie over de samenwerking van lagere overheden (provincies en gemeenten) in Zuid-Nederland op het gebied van vervoer gevaarlijke stoffen. Dit heeft in 2004 geresulteerd in de oprichting van de zogeheten bestuurlijke Task Force Brabantroute onder leiding van de minister van Verkeer en Waterstaat en in 2006 tot een samenwerkingsverband met de chemische industrie, te weten de denktank Urmondgroep. Voornoemde samenwerkingsverbanden zijn primair gericht op het begeleiden van de ontwikkelingen in het landelijke externe veiligheidsbeleid.

Als wegbeheerder is de provincie middels het Registratiebesluit verplicht om aan te geven of er "plaatsgebonden risicocontouren" zijn op provinciale wegen. In dit kader voert de provincie medio 2008 een pilot uit om het Bravissimo camerasysteem langs provinciale wegen te gebruiken voor het monitoren van wegvervoer gevaarlijke stoffen. Ook bij verkenningen en planstudies voor aanleg en/of reconstructies van provinciale wegen moet externe veiligheid worden meegenomen in de afweging.

Naar verwachting zal op 1 januari 2009 de wet Regelgeving Burgerluchthavens en Militaire Luchthavens (RBML) van kracht worden (zie ook paragraaf 2.2). Binnen de provincie vindt momenteel de voorbereiding (o.a. kennisoverdracht van Rijk naar provincies) plaats in verband met de aankomende taken en bevoegdheden die worden overgedragen van het rijk naar de provincie. Hierbij zijn meerdere directies betrokken. Zo inventariseert de directie ECL via het programma Brabant Veiliger momenteel de risico's rondom de Brabantse luchthavens, zodat bij de herziening van de beleidsnotitie luchtvaart specifiek rekening kan worden gehouden met deze risico's.

4.3 Directie Ruimtelijke Ontwikkeling en Handhaving

De directie ROH is verantwoordelijk voor het opstellen van regionale uitwerkingsplannen. In de plannen wordt de toekomstige ruimtelijke inrichting van delen van Noord-Brabant geschetst en worden nieuwe potentiële locaties voor wonen, werken en infrastructuur in beeld gebracht. De uitwerkingsplannen zijn instrumenten die de provincie pro-actief inzet om ruimtelijke keuzes vroegtijdig en op regionaal niveau met gemeenten vast te leggen. Daarmee zijn de uitwerkingsplannen richtinggevend voor de ruimtelijke ontwikkeling in Noord-Brabant. Daarnaast is de directie ROH verantwoordelijk voor het beoordelen van gemeentelijke ruimtelijke plannen, bouwplannen en bestemmingsplannen. Op basis van de bestaande Wet Ruimtelijke Ordening (WRO) geeft de provincie verklaringen van geen bezwaar af indien de plannen passen binnen het provinciaal beleid, voorontwerp bestemmingsplannen worden van een dienstadvisie voorzien. De provincie beschikt over de bevoegdheid tot goedkeuring van door de gemeenteraad vastgestelde bestemmingsplannen. Deze bevoegdheid vervalt met de inwerkingtreding van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening per 1 juli 2008. De keuzes van de gemeente die in de ruimtelijke plannen (juridisch) worden vastgelegd worden beoordeeld op alle aspecten van het provinciaal beleid. De directie ROH is verantwoordelijk voor de eindbeoordeling en het verzamelen van de deeladviezen van de verschillende provinciale directies en het opstellen van de eindbeoordeling.

Bij handhaving is externe veiligheid onderwerp van aandacht. De toezichthouders hebben inmiddels cursussen Externe Veiligheid gevolgd. Ook in het normale toezicht (o.a. BRZO-bedrijven) wordt op basis van vergunning voorschriften (zonodig) aandacht geschonken aan externe veiligheid. Dit betreft o.a. het beoordelen van veiligheidsrapporten, uitvoeren van inspecties, het opstellen van een bestuurlijk inspectieprogramma en de aanwijzing van domino-bedrijven. In een risicomatrix zijn veiligheid en ramprisico opgenomen als wegingsfactor bij de ernst van overtredingen.

Ingevolge het Vuurwerkbesluit is de provincie aangewezen als coördinerend bevoegd gezag. In iedere provincie is een vuurwerkcoördinator aangewezen, in het geval van Noord-Brabant bij de directie ROH. Deze vuurwerkcoördinator fungeert als provinciaal aanspreekpunt voor het taakveld vuurwerk en vertegenwoordigt de provincie ook extern.

4.4 Directie Middelen

Het Kabinet van de Commissaris van de Koningin houdt zich binnen de directie Middelen bezig met de voorbereiding op de rampenbestrijding en het operationeel houden van een provinciale beleidsstaf tijdens crisissituaties, het Provinciaal Coördinatie Centrum. Zij zorgt ook voor het doorgeven en beoordelen van bestuurlijke informatie tijdens rampen en crises van de burgemeester naar de minister en visie versa, of collega commissaris of gouverneur (ook van en naar de Belgische grensprovincies) en kan ingrijpen bij onenigheid tussen burgemeesters bij een ramp in meer dan één gemeente. Omdat een ramp of een crisis zich ieder moment kan voordoen is de Commissaris van de Koningin - of haar plaatsvervanger - altijd bereikbaar via haar piketambtenaar van het Kabinet.

In tegenstelling tot wat vaak gedacht wordt heeft rampenbestrijding geen direct verband met externe veiligheid. Rampenbestrijding gaat over het beperken van het effect van een ramp door een goede preparatie en respons, terwijl externe veiligheid naar beperking van de kans kijkt, door het nemen van proactieve en preventieve maatregelen.

Wel kunnen de rampbestrijdingsorganisaties de gevolgen ervaren die veroorzaakt worden door onwenselijke externe veiligheidssituaties. Hierdoor is het noodzakelijk dat knelpunten in de externe veiligheid expliciet bekend gemaakt worden aan de organisaties die zich voorbereiden op de rampenbestrijding, zowel binnen de provinciale organisatie als van en naar veiligheidsregio's en gemeenten.

Indirect heeft de rampenbestrijding invloed op de externe veiligheid, omdat sommige effecten zo onwenselijk zijn, dat het belangrijk is deze effecten zoveel als mogelijk te voorkomen.

Een goed voorbeeld van het belang van een goede afstemming tussen externe veiligheid en rampenbestrijding is het transport van gevaarlijke stoffen over water. Doordat schippers vaak niet tijdig beschikken over de juiste lading-documenten, zijn de rampenbestrijdingsorganisaties bij calamiteiten op de waterwegen vaak niet op de hoogte van de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen, de aard en hoeveelheid hiervan. Dit kan gevaarlijke situaties opleveren voor zowel de rampenbestrijders zelf als voor de omgeving. De Commissarissen van de Koningin van Noord-Brabant en Zeeland hebben zich hard gemaakt om dit probleem op te lossen. Medio 2008 zal voor het Schelde-Rijngebied een convenant worden ondertekend met alle betrokken partijen, waarin afspraken worden vastgelegd over het tijdig melden van de ladingsgegevens. Een begeleidingsgroep zal de effecten van het convenant gedurende 1 jaar monitoren. De Commissaris van de Koningin heeft zitting in deze begeleidingsgroep.

Het zwaartepunt in de uitvoering van de voorbereiding op de rampenbestrijding ligt bij de veiligheidsregio's. Het bestuur van de veiligheidsregio bestaat uit de burgemeesters van de gemeenten die deel uit maken van de betreffende veiligheidsregio. Tot de Wet op de Veiligheidsregio's in werking treedt (naar verwachting 1 juli 2009) blijft de huidige situatie gehandhaafd, waarbij de Commissaris van de Koningin bij grotere incidenten door de burgemeester geïnformeerd moet worden en gealarmeerd wordt als een ramp een effect in meer dan één gemeente veroorzaakt.

5 Relevante wet- en regelgeving externe veiligheid

Naam + afkorting	Inhoud/ relevantie voor provincie Noord-Brabant
EU-richtlijn betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken (Seveso II-richtlijn)	Deze richtlijn is in Nederland geïmplementeerd via het Besluit risico's zware ongevallen, het Besluit externe veiligheid inrichtingen, de Regeling externe veiligheid inrichtingen en de Regeling beoordeling afstanden natuurgebieden. De provincie Noord-Brabant dient zowel bij vergunningverlening als ruimtelijke besluitvorming rekening te houden met deze besluiten en regelingen.
Verdrag inzake de grensoverschrijdende gevolgen van industriële ongevallen (Verdrag van Helsinki)	In dit VN-Verdrag zijn procedures vastgelegd op het gebied van de internationale samenwerking, de preventie van en de voorbereiding op een zwaar ongeval dat landsgrensoverschrijdende gevolgen kan hebben. Aangezien Noord-Brabant aan Vlaanderen grenst, brengt dit verdrag verplichtingen met zich mee die in hoofdzaak via de reguliere lijn voor het verlenen van een vergunning krachtens de Wet milieubeheer moeten worden uitgevoerd.
Wet milieubeheer (Wm)	Op grond van deze wet verstrekt de provincie Noord-Brabant milieuvergunningen aan bedrijven en houdt toezicht op de naleving van milieuvergunningen. Eén van de aspecten waar bij de afhandeling van een aanvraag om vergunning rekening mee wordt gehouden, is externe veiligheid.
Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO) en de nieuwe Wet ruimtelijke ordening (Wro)	Hoe ruimtelijke plannen tot stand komen en gewijzigd worden, is geregeld in de Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO). Deze wet bepaalt de taken van de overheid en de rechten en plichten van burgers, bedrijven en instellingen. De WRO regelt o.a. de plaatsing van risicobronnen en risico-ontvangers ten opzichte van elkaar. De provincie Noord-Brabant heeft in het kader van deze wet duidelijke bevoegdheden en taken, bijvoorbeeld het beoordelen van bestemmingsplannen (huidige WRO) en het opstellen van een streekplan. De nieuwe Wro (in werking verwacht medio 2008) brengt veranderingen met zich mee voor de taken van de provincie. Kort samengevat vervalt de provinciale taak bestemmingplannen goed te keuren. In plaats daarvan zal de provincie op grond van een (concrete) provinciale omgevingsvisie de provinciale belangen dienen te behartigen. Daarnaast krijgt de provincie onder meer de bevoegdheid om zelf plannen te maken (inpassingplan) en handhaving af te dwingen.

Naam + afkorting	Inhoud/ relevantie voor provincie Noord-Brabant
Wet vervoer gevaarlijke stoffen (Wvgs)	Wet in het kader van internationale vervoersvoorschriften (ADR/ADNR/RID). De WVGS is een integrale kaderwet voor de routing van vervoer gevaarlijke stoffen. De minister van Verkeer en Waterstaat is bevoegd om spoorwegen en vaarwegen te sluiten voor vervoer gevaarlijke stoffen. De gemeenten zijn bevoegd om vervoer gevaarlijke stoffen over wegen binnen het gemeentelijk grondgebied te routeren. Daarmee worden transporteurs verplicht bepaalde routes te volgen. Hiertoe heeft het Rijk alle rijkswegen (enkele tunnels onder belangrijke vaarwegen daargelaten) vrijgegeven. De provincie kan als wegbeheerder bepalen welke provinciale wegen worden vrijgegeven voor het transport van gevaarlijke stoffen. De provincie Noord-Brabant heeft in 1998 als wegbeheerder alle provinciale wegen vrijgegeven.
Wet Rampen en Zware ongevallen (WRZO)	Deze wet uit 1985 regelt de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden bij de bestrijding van rampen. Het rijk heeft een beperkt deel van de taken van de rampenbestrijding bij de provincie gelegd. In deze wet staat omschreven welke taken de provincie Noord-Brabant heeft, hoe zij zich moet voorbereiden en hoe de bevelstructuur is bij een ramp of een zwaar ongeval. Deze wet geeft onder meer aan welke taken de Commissaris van de Koningin heeft in geval van een ramp. Op basis van deze wet produceert en beheert de provincie Noord-Brabant de provinciale risicokaart (zie ook regeling provinciale risicokaart).
Wet kwaliteitsbevordering rampenbestrijding (WKR)	Deze wet van 1 juli 2004 scherpt de Brandweerwet 1985, de Wrzo, de Wet Geneeskundige hulpverlening bij rampen (WGHR) en de Wet ambulancevervoer aan. De WKR introduceert onder meer het regionaal beheersplan rampenbestrijding en een cyclisch traject van 4 jaar voor alle regionale planvorming inzake de voorbereiding van de rampenbestrijding, het toezicht daarop door de provincie Noord-Brabant en het rijk en de bestuurlijke rapportage daaromtrent.
Besluit externe veiligheid inrichtingen (BEVI)	Dit besluit stelt veiligheidsnormen vast ten aanzien van bedrijven die een risico vormen voor personen buiten het bedrijfsterrein. Het verplicht gemeenten en provincies wettelijk vanaf 27 oktober 2004 bij het verlenen van milieuvergunningen en het maken en goedkeuren van ruimtelijke plannen rekening te houden met externe veiligheid. Dit betekent bijvoorbeeld dat woningen op een bepaalde afstand moeten staan van een bedrijf dat werkt met gevaarlijke stoffen. De provincie Noord-Brabant dient dit besluit toe te passen bij milieuvergunningverlening en ruimtelijke besluiten. Tevens moet de provincie op grond van het BEVI een saneringsprogramma opstellen.
Besluit risico's zware Ongevallen (BRZO '99)	Met het inwerkingtreden van het BRZO 1999 heeft Nederland het grootste deel van de Seveso-richtlijn in Nationale wetgeving vastgelegd. Het BRZO'99 stelt eisen aan het veiligheidsbeleid van bedrijven die op grote schaal met gevaarlijke stoffen werken. Dit besluit heeft als doel mens en milieu te beschermen tegen ernstige ongevallen met gevaarlijke stoffen door dergelijke ongevallen zoveel mogelijk te voorkomen en bij ongevallen de gevolgen daarvan zoveel mogelijk te beperken. De provincie Noord-Brabant is in een aantal gevallen verantwoordelijk voor Wm-vergunningverlening en het toezicht bij dit type bedrijven. Dit houdt tevens de volgende activiteiten in: beoordeling veiligheidsrapporten, uitvoeren inspecties, opstellen bestuurlijk inspectieprogramma en aanwijzing domino-bedrijven.

Naam + afkorting	Inhoud/ relevantie voor provincie Noord-Brabant
Vuurwerkbesluit 2002, wijziging 2004	In dit besluit zijn de regels opgenomen rondom de opslag en het gebruik van consumenten en professioneel vuurwerk. De provincie Noord-Brabant dient deze regels zowel toe te passen bij Wm-vergunningverlening voor professioneel vuurwerk en grotere opslagen van consumentenvuurwerk en bij besluitvorming in het kader van de wet op de ruimtelijke ordening. Daarnaast is de provincie Noord-Brabant bevoegd gezag in het kader van vuurwerkevenementen.
Regeling beoordeling afstanden tot natuurgebieden milieubeheer (Reban)	Deze regeling vloeit voort uit artikel 12 van de Seveso II richtlijn en verplicht de provincie Noord-Brabant om bij de beslissing op een milieuvergunningaanvraag (oprichting of verandering) van een bedrijf waarop het Besluit risico's zware ongevallen van toepassing is, te beoordelen of de afstand van dat bedrijf tot een waardevol of bijzonder kwetsbaar natuurgebied voldoende is om de gevolgen van een zwaar ongeval in dat bedrijf waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken, te beperken.
Regeling externe veiligheid Inrichtingen (REVI), wijziging 2008	In deze regeling zijn regels opgenomen voor de afstanden en berekening van het plaatsgebonden- en groepsrisico ter uitvoering van het Besluit externe veiligheid inrichtingen. Bovendien wijst de regeling een aantal categorieën van bedrijven aan waarop het BEVI van toepassing is. De provincie Noord-Brabant dient deze regeling toe te passen bij haar taken op het gebied van ruimtelijke ordening en milieuvergunningverlening.
Regeling provinciale risicokaart	In de ministeriële regeling provinciale risicokaart staat omschreven welke verantwoordelijkheden gemeenten en provincie hebben bij het vullen en bijhouden van de risicokaart. Deze regeling heeft een directe relatie met de WRZO en hangt nauw samen met het REV.
Registratiebesluit externe veiligheid (REV)	In het Registratiebesluit worden overheden verplicht om risicosituaties met gevaarlijke stoffen te melden in het landelijke Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen. De provincie Noord-Brabant is één van de instanties die dit systeem dient te vullen en actueel te houden. In het register is beschreven welke informatie in het landelijk register voor gevaarlijke situaties als gevolg van opslag en gebruik van gevaarlijke stoffen vermeld moeten worden. Het register heeft een directe link met de provinciale risicokaart welke eveneens wordt geproduceerd en beheerd door de provincie Noord-Brabant.
Nationaal milieubeleidsplan (NMP4)	In dit nationale milieubeleidsplan is het algemene landelijke beleid ten aanzien van externe veiligheid vastgelegd en is tevens een hoofdstuk beleidsvernieuwing externe veiligheid opgenomen.
Nota Risico Normering Vervoer Gevaarlijke Stoffen 1996 (RNVGS)	In de nota is in algemene zin uiteengezet hoe de risicobenadering in besluitvormingsprocessen moet worden toegepast. Daarnaast bevat de nota een norm voor het plaatsgebonden risico en een oriënterende waarde voor het groepsrisico. De provincie Noord-Brabant dient deze nota toe te passen bij haar wettelijke rol in besluitvorming rondom het vervoer van gevaarlijke stoffen (als wegbeheerder en in het kader van de bovenlokale ruimtelijke ordening). Concrete voorbeelden zijn de inrichting en aanleg van provinciale wegen, het verlenen van ontheffingen voor het vervoer van gevaarlijke stoffen over het water (zie ook Wvgs) en het beoordelen van bestemmingsplannen.

Naam + afkorting	Inhoud/ relevantie voor provincie Noord-Brabant
Circulaire opslag ontplofbare stoffen voor civiel gebruik 2006	Deze circulaire geeft regels voor de opslag van munitie en kruit voor civiel gebruik. Het gaat hierbij specifiek om de veiligheidszones die dienen te worden gehanteerd. De provincie Noord-Brabant dient deze circulaire te gebruiken bij besluitvorming op het gebied van ruimtelijke ordening en in het kader van de Wet milieubeheer.
Circulaire Risiconormering Vervoer Gevaarlijke stoffen 2004 (C-RNVGS)	De circulaire beschrijft het rijksbeleid voor veiligheidsbelangen bij het vervoer van gevaarlijke stoffen. Deze circulaire dient door de provincie Noord-Brabant te worden gebruikt bij de uitvoering van haar taken als wegbeheerder en in relatie tot de ruimtelijke ordening. Hiermee worden de normen voor plaatsgebonden risico en groepsrisico van toepassing verklaard bij het nemen van bepaalde vervoersbesluiten en ruimtelijke besluiten.
Circulaire transportleidingen voor brandbare vloeistoffen van de K1-, K2 en K3-categorie 1991	In deze circulaire zijn veiligheidsafstanden vastgelegd ten aanzien van transportleidingen voor brandbare vloeistoffen. Binnen de provincie Noord-Brabant dient deze circulaire door gebruikt te worden in het kader van haar taken op het gebied van de ruimtelijke ordening.
Circulaire Van Houwelingen 1988	Deze circulaire geeft de regels voor de opslag van munitie en kruit voor militair gebruik (dus voor complexen van het ministerie van Defensie). Het gaat hierbij specifiek om de veiligheidszones die dienen te worden gehanteerd. De provincie Noord-Brabant dient deze circulaire te gebruiken bij besluitvorming op het gebied van ruimtelijke ordening.
Circulaire zonering langs hogedruk aardgastransportleidingen 1984	Circulaire waarin VROM veiligheidsafstanden heeft vastgelegd voor transportleidingen waarin aardgas onder hoge druk wordt getransporteerd. Deze circulaire dient door de provincie Noord-Brabant te worden gebruikt in het kader van haar taken op het gebied van de ruimtelijke ordening.
Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 2005-ev (PGS)	De publicatiereeks Gevaarlijke stoffen (PGS) vervangt de voormalige CPR-richtlijnen. Deze worden gebruikt bij vergunningverlening en algemene regels op grond van de Wet milieubeheer (8.40-AMvB's) en bij arbeids-, transport- en brandveiligheid. De provincie Noord-Brabant dient deze richtlijnen te gebruiken bij besluitvorming over vergunningverlening en handhaving.
Project andere overheid (maatlat externe veiligheid)	In 2006 is het advies van de commissie Hendriks in het kader van het Project andere overheid uitgebracht. De resultaten van dit project vormde voor VROM, IPO en VNG aanleiding om een maatlat externe veiligheid op te stellen voor de minimaal benodigde deskundigheid van overheden (kennis, opleiding, ervaring en borging). Het gaat specifiek om de uitvoering van het BEVI, de Rnvg's, het registratiebesluit, de circulaire buisleidingen en de PGS-richtlijnen. De maatlat-EV is gereed en IPO en VNG hebben hiervoor een toepassingsplan opgesteld. Invoering van de maatlat-EV heeft mogelijk personele consequenties.

Colofon

De beleidsvisie externe veiligheid is vastgesteld door
Provinciale Staten voor Noord-Brabant op 27 juni 2008.

De beleidsvisie externe veiligheid is een uitgave van de
Provincie Noord-Brabant:
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
veiligheid@brabant.nl

Voor meer informatie of vragen over deze
beleidsvisie of het bestellen van een extra exemplaar
kunt u contact opnemen met Dieuwke Piebenga via
veiligheid@brabant.nl.

Een digitale versie van het handboek vindt u op
www.bouwenaanbrabantveiliger.nl onder bibliotheek.

Tekst

Projectteam beleidsvisie
externe veiligheid

Redactie

Dieuwke Piebenga
Masja van de Ven

Projectteam

Martin Eijkelhof
Terry de Zoete
Dieuwke Piebenga
Masja van de Ven
Henk Apotheker
Hans Bierens
Wim Brinker
Bas Dikmans
Ralf Mohnen
Harold Pijnenburg

Provincie Noord-Brabant

Brabantlaan 1
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefoon (073) 681 28 12
info@brabant.nl
www.brabant.nl

